VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAI. 262 (553) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1938 M., LAPKRITIS-NOVEMBER 16 D. KAINA 3 CENTAI

Išeivijos spauda ne vien iš skelbimų gyve[illegible] dalinai ir iš parengimų. Artinantis žiemos sezonui, paga[illegible] ir surengkite savam laikraščiui, savo kolonijose pramog[illegible]

New York Public Library 470 Fifth Ave.

NOV 17 1938

ŠIANDIEN

Tikri ožiai
Prezidento rinkimai
Lietuva šiandien
Kemal Attaturk

ANTANAS ALEKNA

Kai VIENYBĖS lapkričio 4 dienos laidoje, korespondentas iš Montrealo, komunistus pavadino ožiais ir Toronto suvytusį komunistų lapelį "sapnininko" triūba, tai Laisvės Bimba, lapkričio 8 dienos Laisvės krisluose, cituodamas keletą tos korespondencijos sakinių, sako: "Pasiskaitykite tautiškos gražiakalbystės. Paimta iš Vitaičio redaguojamos fašistų Vienybės (lapkr. 4)".

Jei pačiam Bimbai jo buvusieji nariai atrodo ožiais, tai kodėl mes jų negalime vadinti — ožiais? Štai faktas: kai Bimba išginė J. Buivydą iš "darbininkiško judėjimo", tai Laisvės krisluose, spalių 22 dieną taip rašo: "Komunistai ilgai ir sunkiai turėjo kovoti su Buivydu, kol kriaučių lokale buvo prieita prie susikalbėjimo su socialistais ir prie likvidavimo dviejų organizuotų grupių. Prieš tai jis spyrėsi, kaip ožys".

Lietuvos ministeris pirmininkas pasiremdamas Lietuvos Konstitucijos paragrafu 67 ir Valstybės Prezidento rinkimų įstatymo paragrafu 2, paskelbė, kad lapkričio 14 d. bus Lietuvos Valstybės Prezidento rinkimai.

Tautos atstovai buvo renkami lapkričio 4 dieną. Po kelis atstovus buvo išrinkta iš visų Lietuvos apskričių. Tie išrinktieji atstovai, kurių buvo iš viso 128 — rinko Valstybės Prezidentą lapkričio 14 dieną.

Nežiūrint to, įvairios politinės grupės daro įvairius spėliojimus arba net prikaišiojimus. Be visų tų pastabų labai teisingai, vienoje vietoje, pastebi Bostono katalikų laikraštis Darbininkas. Jis sako: "Dabar, rodos, neturėtų būti nė didelio noro pakliūti į vyriausybę. Lietuva gyvena tokį laikotarpį, kuriame nelengva valstybės vairą vairuoti, geriau tariant, net labai sunku, nes tokiu kritingu momentu koks neatsargus vairo pasukimas gali atnešti nelaimę".

Lietuva ir visas lietuviškasis pasaulis šiais metais džiaugėsi minėdami nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Spauda aiškiai pažymėjo, ką Lietuva yra nuveikusi, ypatingai per paskutinį dešimtmetį. Tuos laimėjimus nevien tik lietuvių tautos akys mato, juos mato ir svetimtaučių akys. Ir todėl galime drąsiai tvirtinti kad Lietuva kokia mes matome šiandien yra tas, kad Lietuvos valdymosi aparatas pastatytas ant tautos realybės ir mūsų tautos tikrų siekimų.

Štai ką sako apie dabartinį Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną tas pats Darbininkas: "Jis, tarsi ta kempė, sugeria į save dešiniuosius, vidutinius ir kairiuosius ir suneutralizuoja juos į kaž-kokį kiek pakenčiamą mišinį, kuriuo valstybė vargais-negalais verčiasi. Bet tai toli gražu nėra normali šalies valdymosi sistema". Gerai, jei Darbininko vedamųjų rašytojas pataria prie valdžios vairo kviesti geriausias tautos pajėgas, bet kas jos ir kur jos yra? Reikia atminti, kad daug lengviau kritikuoti negu dirbti.

AMERIKA IŠŠAUKE IŠ VOKIETIJOS SAVO AMBASADORIŲ HUGH R. WILSON

PERRINKTAS LIETUVOS PREZIDENTAS

Antanas Smetona

KAUNAS. — Pirmadienyje buvusiuose Lietuvoje prezidento rinkimuose, buvęs Lietuvos valstybės prezidentas Antanas Smetona vėl perrinktas prezidentu septynių metų terminui.

Popiežius priešinasi rasizmo įstatymams

VATIKANAS. — Osservatore Romano, Vatikano miesto laikraštis savo straipsnyje priešinasi prieš Italijoje išleistą įstatymą, kuris draudžia vedybas tarp "arijo" ir "nearijo". Laikraštis praneša, kad popiežius Pijus XI asmeninius laiškus parašęs Italijos karaliui Emanueliui ir premjerui Benito Mussolini, kuriuose pažymėjęs, kad šis įstatymas yra priešingas Italijos turimam konkurentui su Vatikanu.

Į šiuos pranešimus Italijos premjeras ar karalius nieko neatsakė.

Delegatas. — Alfred Landonas, paskirtas delegatu į Lima konferenciją. Pereitą dieną, savo kalboje pasakytoje per radijo jis pareiškė protestą prieš žydų persekiojimą Vokietijoje.

Šiomis dienomis žinios pasiekė spaudą, kad po ilgos ir sunkios ligos mirė Turkijos diktatorius Kemal Ataturk. Pažymėtina, kad pasaulio spauda jį vadino Turkijos tėvu. Ir jis buvo žinomas vienas iš skirtingiausių žinomų pasaulio diktatorių. Jis nebuvo tikros turkų kilmės žmogus. Jo tėvas buvo albanas. Motina — turkų ir makedonų kraujo. Bet kada jo tėvas mirė, paliko savo milijonus Turkijos žmonėms.

Dabartinis Turkijos diktatorius Kemal Ataturk mirdamas paliko divorsuotą žmoną, penkias dukteris ir vieną sūnų. Sūnus dar perjaunas užimti tėvo vietą.

CHAMBERLAINAS PRAŠYS ROOSEVELTO ANGLIJOS-AMERIKOS KOOPERAVIMO GELBĖJIMUI ŽYDŲ

Tik išvežus žydus iš Vokietijos ir apgyvendinus kitur — padėtis galinti pagerėti

LONDONAS. — Anglijos ministeris pirmininkas Neville Chamberlainas pareiškė prašysiąs prezidento Roosevelto Amerikos-Anglijos kooperavimo gelbėjimui žydų iš Vokietijos nagų.

Anglijos aukštieji valdininkai tiki, kad tolimesnis Vokietijos-Anglijos bendradarbiavimas gali nutrūkti ir Europos "taikos apaštalų" glaudus bendradarbiavimas būti nutrauktas, jei Vokietija nesutvarkys santykius su žydais duodami jiems platesnes teises. Šiuo metu atmosfera tiek pasunkėjo, rezultate paskutinių kelių dienų įvykių Vokietijoje, kad nėra jokių galimybių Vokietijos-Anglijos bendradarbiavimui nusiginklavimo, kolonijų ar kitais klausimais tartis, kurie buvo numatyti "taikos apaštalų" konferencijoje Munchene.

Ministeris pirmininkas Chamberlainas tiki kad vienintelis būdas išgelbėti žydus iš persekiojimo Vokietijoje, tai išgabenti didelį skaičių jų iš jos ir apgyvendinti juos kur nors kitur. Anglijos politiniuose rateliuose kalbama, kad šį reikalą sutvarkyti gali tik Amerikos ir Anglijos vyriausybės, neatidėliojant apsvarstydamos šį reikalą.

KEIS WPA DARBUS

WASHINGTONAS. — Iš Washingtono pranešama, kad darbų pagelba bedarbiams, kurią tvarko darbų progreso administracija, manoma pakeisti į valstybės apsaugos darbus. Šis klausimas buvo svarstomas konferencijoje tarp prezidento Roosevelto ir atatinkamų departamentų atstovų. Apie šią konferenciją buvo sužinota iš tų, kurie toje konferencijoje dalyvavo.

Iki šiol nieko konkretaus viešai nėra pranešta, išskiriant krašto apsaugos ministerijos sekretoriaus padėjėjo Louis Johnson pranešimas, kad "viskas valstybės apsaugai yra aptarta".

IŠVIJO ŽYDUS IŠ UNIVERSITETŲ; UŽDRAUDĖ PARDUOTI TURTĄ

Švietimo ministeris išleido įsakymą draudžiantį žydukams būti kartu su vokiečiais mokyklose

BERLYNAS. — Tęsdama anti-žydišką terorą Vokietijoje, vyriausybė praneša, kad ji pasiruošus ateityje dar griežčiau pradėti persekioti semitų rasės Vokietijos gyventojus, kad iššlavus juos visiškai iš vokiškojo gyvenimo.

Bernhard Rust švietimo ministeris, išleido įsakymą, kuriuo visi žydai neatidėliojant turi būti pašalinti iš visų aukštesniųjų mokyklų ir universitetų. Ne tik, kad išstūmė visus žydus iš prekybos ir pramonės, bet ir iš mokyklų. Šis įstatymas nedaro išimties nei svetimšaliams žydams.

Prie viso to privedė Lenkijos žyduko Grynszpan'o žygis, nužudymas Vokietijos ambasadoriaus Paryžiuje, trečiojo sekretoriaus. Švietimo ministeris pareiškė, kad kada toki žiaurūs jaunų žydukų pasielgimai pasikartojo jau ne pirmas kartas, tad jauniems Vokietijos vaikams negalima jokiu būdu kartu su žydais eiti į mokyklas, nes niekas negali žinoti, kuris gali būti sekantis.

Jauni žydukai, kurie buvo atleisti iš pradžios mokyklų pereitą savaitę dar vis laikomi namie ir iki šiol nepriimami atgal. Žydams uždrausta parduoti jų turtas ar vertybės popieriai. Šis įstatymas neliečia svetimšalių žydų. Viena po kitos žydų organizacijos naikinamos. Šiomis dienomis Vokietijos naciu motorizuotų dalių vadas išleido įsakymą, kuriuo uždaromas žydų automobilistų klubas, kuris buvo susitvėręs žydus išmetus iš vokiškojo klubo.

Prieš savaitę laiko žydai skubiai pardavinėjo visą savo turtą, kad sukėlus kiek nors grynų pinigų, kuriuos retkarčiais pasiseka šmugelio būdu išgabenti į užsienį, bet dabar, išleidus naująjį įstatymą ir tas jau sulaikytas. Šios rūšies prekybą dabar varoma slaptai ir su didžiausiomis nuolaidomis.

KINAI MOBILIZUOJASI HUNAN MŪŠIUI

SHANCHAJUS. — Kinijos kariuomenė nemano daryti jokio puolimo ant Japonijos kariuomenės iki ši pasieks Hunan kalnus į pietus nuo Changsha, praneša kiniečių žinių agentūros, kad šiuose kalnuose generolas Chang-Kai-shekas yra pasiruošęs lemiamam mūšiui. Jie praneša, kad visuotina mobilizacija visų kariuomenės dalių netrukus bus baigta ir tai bus vienas iš didžiausių kiniečių pastatytų kariuomenės vienetų viename mūšyje.

KAUNAS. — Į Kauną drauge su naujai paskirtu Švedijos karo atašės padėjėju Lietuvai artil. leitn. G. Molanderiu, atvykusiu prisistatyti Lietuvos karo vadovybei, atvyko ir Švedijos atašė Lietuvai mjr. Lindovstas, kurs naujai paskirtą savo padėjėją leitn.

JAPONAI PASIRUOŠĘ ATSAKYTI I U.S. NOTĄ

TOKIO. — Domei, Japonijos oficiali žinių agentūra praneša, kad penktadienyje Japonijos vyriausybė yra pasiruošus atsakyti į Amerikos jai pasiųstą notą, į kurią iki šiol ji dar nebuvo atsakiusi. Amerika pasiųstoje Japonijai notoje reikalavo, kad Japonija paliktų "atidaras duris" Kinijos jos užimtose teritorijose.

Tikimasi, kad Japonija savo atsakyme pasiūlys Amerikai dalyvauti jos naujai ruošiamam Rytinės Azijos plane, sutvarkymui šios dalies užsienių prekybos.

Latvijos nepriklausomybės 20 m. sukaktuvių proga

KAUNAS. — Kaunan atvyks latvių susisiekimo ministeris Einbergas, o į Talliną — viešųjų reikalų ministeris Beržinis.

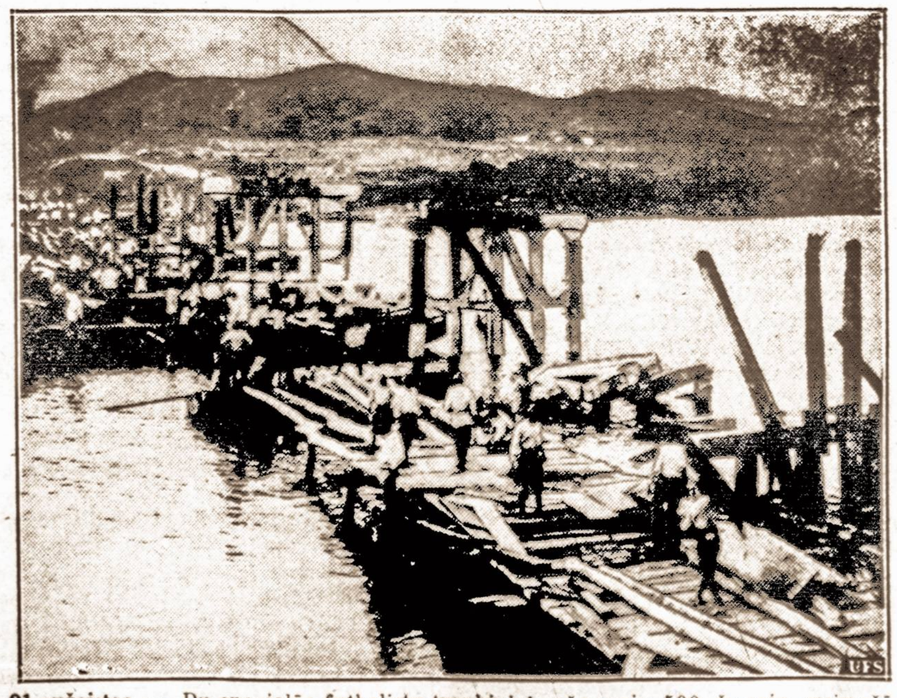

91 sužeistas. — Du specialūs futbolistų traukiniai vežę apie 500 žmonių susimušė, netoli South Bend, Ind.

HUGH R. WILSONAS GAL PASILIKS ILGESNIAM LAIKUI WASHINGTONE

Hooveris, Landonas ir kiti, pareiškė protestą prieš Vokietijos vyriausybės žygius

WASHINGTONAS. — Amerikos nepasitenkinimas dabartiniais įvykiais Vokietijoje persekiojant semitų rasės gyventojus, kurių daugelis buvo Amerikos piliečiai pasiekė to laipsnio, kad pirmadienio vėlų popietį iš Washingtono buvo pasiųstas įsakymas Amerikos ambasadoriui Berlyne Huge R. Wilson'ui grįžti namon ir padaryti pranešimą apie paskutinius įvykius Vokietijoje ir žydų terorą.

Vien tik laiškinis pranešimas buvo pasiųstas ambasadoriui ir daugelis iš vyriausybės narių nieko apie tai nežinojo. Kalbama, kad jei įvykiai ir toliaus bus toki pat, kaip ir iki šiol ir Vokietija nedarys jokiu žygių juos sušvelninti ar visiškai pakeisti, Amerikos ambasadorius Wilsonas gali būti ilgesniam laikui sulaikytas Washingtone. Toks ambasadoriaus sulaikymas būtų aiškus įrodymas Vokietijos vyriausybei, kad Amerika yra nepatenkinta dabartine padėtimi Vokietijoje ir nemano su ja tęsti bendradarbiavimą.

Priešingi Vokietijos vyriausybės žygiui yra ir kelolika Amerikos žinomų politikų, kaip buvęs prezidentas Hooveris, Landonas ir kiti. Daugelis žymių amerikiečių savo nuomones ir savo priešingumą Vokietijai pareiškė pasakytose kalbose per radijo.

Vėl bombardavo laivą Stradford

MADRIDAS. — Anglijos prekinis laivas, Stratford, kuris pereitais metais buvo sukilėlių apšaudytas netoli Valencijos, pranešama, kad vėl jis smarkiai apgadintas sukilėlių lėktuvų bombarduojant miestą.

Penki sukilėliu lėktuvai bombarduodami Valencijos miestą išmetė apie 50 bombų, kurių didesnė didžiuma teko jūrai. Pora iš jų pataikė į Anglijos prekinį laivą.

PARYŽIUJE MIRĖ BALETMEISTERIS PETROVAS

PARYŽIUS. — Paryžiuje po sunkios ligos mirė baletmeisteris Petrovas, susilaukęs 56 metus amžiaus. Petrovas 5 metus dirbo Lietuvos valstybės teatre baletmeisteriu, tad Lietuvos meno sluoksniams ir Kauno visuomenei gerai pažįstamas. Velionis mirė dideliame skurde, nors turėjo gerą baletininko vardą, gastroliavo įvairiose Europos valstybėse. Vieną tarpą jis dirbo su Anna Pavlova.

ŠERNAI PADARĖ 453,55 LT. NUOSTOLIŲ

KARMELAVA. — Yra apskaičiuota, kad šernai šiais metais Kauno urėdijos ribose esantiems ūkininkams jau yra padarę 453,55 lt. nuostolių. Daugiausia nuostoliu padarė Jonavos valsčiaus ūkininkams, būtent 206.55 lt. Kituose valsčiuose šernų padaryti nuostoliai yra mažesni.

ROOSEVELTAS PRAŠO CIO TAIKINTIS

PITTSBURGHAS. — Vakar prezidentas Rooseveltas kreipėsi į CIO konvenciją, prašydamas, kad jie savosios konferencijos metu nutartų palikti "atidaras duris" taikai, kuria šiuo metu darbininkiškame judėjime gręsia pražūtis.

Veik toki pat žodžiai buvo pasiųsti ir American Federation of Labor, konvencijon. Prezidentas savo pasiųstuose prašymuose pareiškė, kad jų tarpusavio kovos prives juos prie to, kad šios abidvi unijos praras pasitikėjimą darbininkuose, kuriuos vėliaus bus sunku suorganizuoti, kad grąžinus tai, kas per kelis metus sunkiai buvo įgyvendinta.

Šie prezidento parašyti žodžiai CIO konvencijos dalyvių buvo sutikti ilgu rankų plojimu ir džiaugsmingais šūkiais.

Nepasisekė. — Sir John Woodhead vienas iš Palestinos viršininkų, kurio tikslas buvo sušaukti arabų ir žydų pasitarimo konferenciją, kuri iširo.

PRIĖMIMAS PAS ITALIJOS MINISTERĮ

ROMA. — Nepaprastas ir įgaliotas Italijos ministeris Lietuvai baronas di Giura priėmė Lietuvos krepšininkes, dalyvavusias pirmose Europos moterų krepšinio pirmenybėse. Ministeris pasidžiaugė Lietuvos krepšininkių gražiu pasirodymu pirmenybėse ir palinkėjo, kad šis pirmas krepšininkių pasirodymas nebūtų paskutinis, bet sporto saitai tarp Italijos ir Lietuvos toliau dar daugiau išsiplėstų.

Diplomatas. — Ali Fethi Okyar, Turkijos ambasadorius Londone, kuris numatoma, kad prie naujojo Turkijos prezidento užsimsiąs užsienio politikos vadovo vietą.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

SPAUDOS APŽVALGA

Ramintis, ar Sielotis?

Laisvė savo skaitytojams pataria "nesiraminti Klaipėda, būk jinai esanti tuo tarpu saugi Lietuvai," kaip New Yorko Times bendradarbis Duranty tvirtina.

Amerikos lietuviams Klaipėdos klausimu trys keliai: ramintis, sielotis, ar šaltai įvykius vertinti. Sielojimas nieko nepagelbės, nes Vidurio Europoje dabar veikia "dinaminė spėka," prieš kurią net Anglija ir Prancūzija nusilenkė. Labai gali būti, kad nusilenks ir Sovietija, nes jos politikos vadovai, jei ne kuo kitu, tai bent giliu politiniu realizmu pasižymi. Gandai apie būsimą Vokietijos ir Sovietijos susitarimą nenutyla, taip pat pirmyn eina ir Vokietijos susitarimas su Prancūzija ir Anglija.

Raminimosi politika turi bent tris pagrindinius ramsčius: Klaipėdos buvimas Lietuvos valstybės rėmuose naudingas patiems vokiečiuojantiems klaipėdiškiams; dabartines Lietuvos sienas Vokietija patvirtino 1928 metais pasirašyta sutartimi; Klaipėda, būdama Lietuvos valstybėje, geriau patarnaus Vokietijos politikai, (kuri siekia sutelkti apie save visas mažąsias Europos Vidurio valstybes). Galima pridurti ir tą Vokietijos politikos faktą, kuris paaiškėjo nustatant Vengrijos ir Čekoslovakijos sienas: Vokietija nedavė Vengrijai ir Lenkijai sueiti sienomis taip vadinamam Karpatų Rusijos kraštė, nes nenorėjo Lenkijos sustiprinti. Vargu Vokietija panorėtų Lenkiją stiprinti ir Lietuvos bei kitų Pabaltijo valstybių kaina. Lenkija ir taip perdidelė Vokietijos planams: vokiečiai greičiau sieks (ukrainus panaudodami) Lenkiją suskaldyti, negu ją didinti.

Taigi, šaltai įvykius ir politikos faktus vertindami, Amerikos lietuviai gal geriausia ir savo tėvynei ir savo sveikatai patarnaus, negu Laisvės patarimu sielodamiesi.

Šviesa iš Pakaušio

Buvęs kandidatas į Tėvynės redaktorius, J. Baltrušaitis, Laisvėje pritaria lietuvių sukilimui Klaipėdoje, kuris paėmė tą miestą Lietuvai. Sako: "Jei džentelmeniškai, ramiu būdu prancūzai būtų Klaipėdą Lietuvai atidavę, tai Vokietija, man rodos, jau seniai būtų ją atsiėmusi iš Lietuvos. (?) Sukilimas įšventino Lietuvos valdžią Klaipėdoje, įtvirtino ją ten."

Baltrušaitis ir daugiau stebūklų pripasakoja, kuriuos neakyli Laisvės redaktorių politinė akis praleido. Sako: "Čekoslovakijos demokratija (geriausia ir vienintėlė Vidurio Europoje), kaip sapne, per naktį pasikeitė fašizmu! Tas parodo, kad demokratija, būdama kapitalistinė (tokia ji buvo ir Čekoslovakijoj) gana lengvai gali pavirsti fašizmu, nes fašizmas, taip pat, kapitalistinis, ne kitoks."

Amerikos komunistų partijos platforma (šių metų rinkimams) gi sako: "Šiandien klausimas stovi šitaip: demokratija, ar fašizmas. Štai kodėl komunistų partija stovi priešakinėje eilėje kovoje už demokratiją ir taiką." (Citata iš Vilnies). Baltrušaitis pasakoja, kad demokratija ir fašizmas lengvai pasikeičia vietomis, nes abu "kapitalistiniai padarai," ir Laisvės redaktoriai nieko nepasako prieš šitokį šmeižtą demokratijai, nors jos politiniai bosai Amerikos visuomenei tvirtina: "Šiandien klausimas stovi šitaip: demokratija, ar fašizmas." Nejau, komunistai pasirįžę kovoti už fašizmą?

Baltrušaitis klysta, sakydamas, kad Čekoslovakijos demokratija pavirto fašizmu (tai dar neįrodyta!) vien dėl to, kad ji buvo kapitalistinė. Demokratija taikosi Vokietijos norams ne dėl to, kad demokratija savaime yra kapitalistinė ir palinkusi fašizmui, bet dėl to, kad Vokietijos ginkluota spėka prie to verčia.

Vyt. Širyvdas.

DRĄSIAU ŽIŪRĖKIME Į LIETUVOS ATEITĮ

Kariuomenės vadas ir einąs krašto apsaugos ministerio pareigas brigados generolas St. Raštikis spalių mėn. 19 dieną per Kauno radiją pasakė reikšmingą kalbą apie Lietuvos saugumą bei kariuomenės svarbą. Pradžioje savo kalboje pažymėjo, kad Lietuvos visuomenė yra parodžiusi daug meilės ir prisirišimo jausmų kariuomenei, paremdama ją moraliai ir medžiagiškai — ginklais ir kitomis aukomis. Tačiau visuomenėje atsiranda kraštutinių minčių bei nuomonių apie saugumą ir kariuomenę. Vieni linkę kovoti visur ir su visais, be jokių nuolaidų; kiti net mano, kad mažoms valstybėms kariuomenė nevaidinanti žymesnio vaidmens. Dėl tokių nuomonių kariuomenės vadas gen. St. Raštikis toliau ir sako:

"Mūsų tautai, norinčiai amžinai gyventi laisvai ir nepriklausomai, nuoširdžiausiai siekiančiai tik taikos, tvirta pasiryžusiai būti neutraliai ir nesikišti į kitų tautų konfliktus, pasiryžusiai saugoti ir ginti tą, ką turime, ir nieko naujo iš kitų nenorėti, yra visi duomenys optimistiškai žiūrėti į mūsų ateitį. Lietuvių tauta, nuo senų amžių apsigyvenusi šiame Europos kampelyje ir likimo skirta visada čia pasilikti, neturėdama jokių didesnių gamtos turtų, kurie kitus viliotų, per amžius aplaisčiusi savo žemę lietuvių kraujų ir prakaitu ir dėl savo laisvės pasiryžusi ir ateityje viską aukoti, vargu ar galėtų kada nors sudaryti kitiems jų puolimo objektą, nes jis neapsimokėtų ir nebūtų vertas šiam tikslui pasiekti būtinai reikalingų aukų. Tačiau šį mūsų įsitikinimą visą laiką turi lydėti mūsų pačių realūs darbai savo laisvei ir nepriklausomybei saugoti ir stiprinti.

Būtų didelė klaida manyti, kad mūsų nepriklausomybę gali ir turi apsaugoti tik viena kariuomenė. Dar didesnė klaida būtų tvirtinti, kad kariuomenė nereikalinka, ir kad nepriklausomybė galima išsaugoti visomis kitomis priemonėmis, kultūros ginklais. Ne, tai netiesa. Laisvei ir nepriklausomybei, šiam brangiausiam tautos turtui saugoti turi būti panaudotos visos tautoje esančios priemonės — moralės, dvasinės, kultūrinės, politinės, ekonominės ir karinės. Šiame pasirengime neturėtų likti nė vienos spragos".

Toliau apie kariuomenės vaidmenį gen. Raštikis sako:

"Atsiminkime mūsų kariuomenės vaidmenį per karą dėl Lietuvos nepriklausomybės ir, padėję ranką ant širdies, dabar, po dvidešimties metų, pasistenkime visai širdingai ir atvirai atsakyti į klausimą, ar dabar mes nekaltintume 1918 ir 1919 metų tautos ir valstybės veikėjų, jei jie tada nebūtų organizavę kariuomenės ir nebūtų griebęsi ginklo, nors toji kariuomenė buvo ir maža ir silpna, lyginant ją su Lietuvos kaimynų ginkluotomis pajėgomis. Jei tada nebūtume turėję kariuomenės, tai ar šiandien turėtume visa tai, ką turime, pagaliau net ar šiandien būtume laisvi ir nepriklausomi. Į tokius klausimus dabar visi mes turime tik vieną atsakymą. Taip, būtų buvusi didelė klaida, jei tada būtume pasitikėję tik svetimųjų gera valia ir pagelba, bet ne savimi. Ir iki šiai dienai, per dvidešimtį metų, mūsų kariuomenė buvo vienas iš svarių faktorių Lietuvos saugumo politikoje".

Baigdamas savo kalbą, kariuomenės vadas gen. Raštikis šitokiais žodžiais kviečia tautą ir vienybę ir saugumo stiprinimo darbą:

"Sunkios valandos dažnai ateina labai staigiai, netikėtai, ir sudaro daug sunkumų ir pavojų tiems, kurie iš anksto nėra prie tų pavojų pasiruošę. Tik neryžtingi ir trumparegiškų pažiūrų žmonės bejėgiškai laukia įvykių ir reaguoja tik tada, kada įvykiai jau pradeda diktuoti savo valią, vieton to, kad iš anksto užbėgtų įvykiams už akių. Iš tų samprotavimų išeidami, nebūkime pesimistai, nepasiduokime jausmų bangai, neleiskime plisti savo tarpe nepasitikėjimo gandams, nesiblaškykime, bet žiūrėkime, ką daro kitos mažosios valstybės, ir nemažinkime tempo saugumo reikalų tvarkymo darbe. Žinokime, kad šis darbas yra labai platus, ir kad šioje srityje dar ne viskas padaryta. **Stiprinkime kariuomenę, stiprinkime jos talkininkę Šaulių Sąjungą,** stiprinkime ir visos mūsų tautos moralinį, kultūrinį ir medžiaginį gyvenimą; neskaldykime, bet burkime visos tautos jėgas, juk visi pripažįstame, kad vienybėje galybė, tad kodėl gi kelias į tą vienybę yra toks sunkus. Ar tik ne mes patys dažnai darome kliūtis tautos vienybei realizuoti? Tautos galybei ir saugumui sustiprinti reikėtų, kad ir šitoje srityje, kaip ir visose kitose, viskas būtų atlikta iš anksto. Visoje tautoje ir valstybėje pirmoje eilėje turi būti viskas daroma saugumui užtikrinti, nes tik tokiomis sąlygomis yra galima visų kitų sričių pažanga. Šiam tikslui turi būti koncentruojamos visos jėgos ir priemonės, nes kiekvienas iš mūsų ir visi kartu esame atsakingi prieš visą mūsų tautą ir istoriją dėl mūsų tėvynės dabarties ir ateities. Kariuomenės vadovybė, savo paruoštu ir aukštesniųjų valstybių institucijų patvirtintu planu vadovaudamasi, ir toliau planingai tokiu pat tempu tvarkys jai pavestą darbą. Šiam darbui mes prašome visų tautiečių moralės paramos, didesnio pasitikėjimo savimi, optimizmo ir nepasidavimo fantastiškoms išvadoms arba nepamatuotiems gandams, galvojimams ir abejonėms".

VDV.

LIETUVIŲ KALBOJE LITERATŪRA

Rašo JONAS POŠKUS, Jr.

(Tąsa)

Šiuo laiku lietuvių raštuose ir bendrai kultūros istorijoje didelę rolę suvaidino Vilniaus universitetas (1803-1823). Nes jisai pakeitė anksčiau buvusių jezuitų akademiją. Vilniaus universitetas suspietė Lietuvos jaunuomenę, paragino susidomėti savo praeitimi.

ŽYMIAUSIEJI LIETUVIŠKAI RAŠĘ ASMENYS

Atsiranda vienas kitas istorikas, kuris atsidėjęs tyrinėja Lietuvos praeitį. Žymesnieji Vilniaus universiteto gadynės lietuvių rašytojai yra: Dionizas Poška (1760-1831) Raseinių apskr. Vidurinius mokslus ėjo Kražių gimnazijoj, kuri laiką buvo Raseinių teismo teisėjas. Vėliau tarnybą metė ir apsigyveno savo dvare. Šalę žemės ūkio Poška buvo susirūpinęs savo tėvynės istorija ir kalba. Jis dirbo kultūrinį darbą rašydamas ir rinkdamas senus daiktus į ažuolą "Baublį."

Poškos raštai nėra gausūs, bet ir iš jų matyti autoriaus talentas. Labiausia Poška pagarsėjo savo satyra: "Žemaičių ir Lietuvos mužikas." Čia autorius stoja baudžiauninkų užtarėju. Poška parašo Lietuvos baudžiauninkų vargus, tačiau kaip ir Duonelaitis nekursto jų stoti į kovą prieš ponus. Yra ir skirtumo tarp Duonelaičio ir Poškos. Duonelaičio būras kalba naturalia savo kalba, kokia jam patinka, o Poška baudžiauninko kalba paties dvarininko autoriaus kalba. Kitam savo kūrinėlyj "Mužikėlio giesmė" autorius aiškiau gina baudžiauninkų teises.

Žymiausias jo kūrinys yra "Lietuvos Mužikas." Rašė žodyną, vertė "Vergilijaus Eneidą" ir t.t. kitų rašytojų kalbą taisė.

SILVESTRAS VALIUNAS (1790-1831)

Valiunas gimęs iš neturtingo luomo, bet paskui pritapęs prie bajorų. Mokėsi Raseiniuose, Varnių dvasinėj seminarijoj ir Vilniaus aukštojoj seminarijoj. 1812 metais jis įstojo į Napoleono armiją ir dalyvavo karuose, vėliau išstojo ir apsigyveno savo tėviškėje.

Visas Valiuno literatūrinis turtas susideda iš vienos dainos. Toji daina, tai storinė "Birutės Daina," eilėmis rašyto laiško Dionyzui Poškai.

KUN. ANTANAS STRAZDAS

Gimė 1763 m. Aukštaitijoje, Zarasų apylinkėje, mokėsi Alukštoj, paskiau Kreslavoj, kunigų seminarijoj. Kunigavo Vilniaus vyskupijoj ir baigė savo gyvenimą Kamajuose, Rokiškio apskr. 1833 metais.

Strazdas buvo žmogus gabus ir apsišvietęs, susipažinęs su dailiąja, ypač lenkų literatūra. Strazdas savo kūryboje apdainuoja baudžiauninkų gyvenimą. Sodžiaus gyvenimas, kasdieniniai artojaus nuotykiai, be to visa, gamta sudaro jo dainelių turinį. Nenuostabu dėl to, kad daugelis jo dainelių pasiliko iki šios dienos. Iš gražiausių dainelių yra: "Strazdas," "Siratos daina." Visos jo dainelės pasižymi nuoširdumu, paprastumu, jose daug yra tikro jausmo. Kalba nėra gryna, ypač daug yra lenkybių. Be to, Strazdas yra autorius visur bažnyčiose giedamos giesmės "Pulkim ant kelių."

Jo dainos prieinamos liaudies forma, bet ypač motyvais. Dėl to daug jo dainų liaudies dainuojama ir sunku išskirti.

Apie 18 šimtmečio pradžią bajorai rašytojai sužadino tikrai lietuvišką elementą—iš baudžiauninkų kilusią inteligentiją, kuri karčiau ėmėsi darbo. Tokie inteligentai buvo: Daukantas, Valančius, Baranauskas ir kt.

SIMANAS DAUKANTAS (1793-1864)

Gimė 1793 m. Kalvių kaime, Linkmenų parapijoje, Telšių apskrityje iš karališkų baudžiauninkų. Mokėsi Žemaičių Kalvarijoje, vėliau Vilniaus gimnazijoje ir universitete, baigė moralių ir teisių mokslo skyrių magistrato laipsnius. Paskiau Lietuvos istorijos medžiagai rinkti buvo išvažiavęs į užsienį, vėliau studijavo Karaliaučiaus archyvą. Apie 10 metų tarnavo Rygoj generalinio gubernatoriaus raštininku. Tęsdamas istorijos tyrinėjimus 15 metų dirbo Petrapilio archyve, kur buvo laikinas Lietuvos valstybinis archyvas. Tenais daugiausia dirbo prie Lietuvos metrikų, paskiau jį Valančius pasikvietė pas save į Varnius.

Mirė 1864 metais pas kun. Vaišvilą, Papilėj, be jokio turto, suvargęs. Mokytas, darbštus, visas savo jėgas pavedė mylimai Lietuvai. Rinko žmonių patarles, pasakas, dainas; tyrinėjo Lietuvos praeitį ir išleido istorinį veikalą "Būdas senovės aukštaičių ir žemaičių." Paliko dar du tomu rankraščių žemaitiškos istorijos. Be to, leido įvairių ūkio reikalams knygelių. Žymiausias jo veikalas yra "Būdas," kuriame apibudinta senovės Lietuva ir lietuviai, senovės tikyba, senosios visuomenės tvarka, krašto apsauga, senovės prekyba ir pinigai. Kitaip sakant Daukantas mėgino atvaizduoti senovės lietuvių kultūrą.

(Bus daugiau)

"BROOKLYNO PADANGĖJE NERAMU"

Rašo J. SAGYS
Amerikos Lietuvių Sąjungos New Yorko skyriaus pirm.

MŪSŲ ŽODIS K. S. KARPIUI DIRVOS REDAKTORIUI

Ponas K. S. Karpius atvykęs pas mus į Brooklyną, pabuvęs porą dienų, susirado sau "vienybiečius" ir sugrįžęs namon, į Clevelandą, paleido graudžias ašaras dėl jų likimo. Mums čionai gyvenantiems brooklyniečiams tokių "vienybiečių" nežinoma. Mes žinome, ir ne tik žinome, bet ir pažįstame, dabartinę VIENYBĖS korporaciją su jos direktoriais. Ši korporacija yra legali biznio įstaiga, su vardiniais, arba nominalės vertės šėrais po 100 dolerių; žinom kad šios korporacijos šėrininku gali būti tik tas, kuris direktoriams yra priimtinas. VIENYBĖS korporacijoje yr ata pati tvarka kaip ir kitose panašiose korporacijose, kur šėrininkas turi balsą ir turi teisę į pelno pasidalinimą. VIENYBĖS pilnateisių šėrininkų yra tik apie pora desėtkų, kurių jau gera dalis numojo ranką ir pasitraukė dėl nuomonių skirtumo (čia p. Sagys nesąmones kalba **V. Red.**). Kas dar "vienybiečiai"? Daugiau tą vardą galima būtų taikinti bent tiems, kurie VIENYBĘ skaito. Bet nemanau kad p. Karpius juos turėjo galvoje rašydamas savo straipsnį. Nemaniau dėl to, kad VIENYBĘ skaito dėlei informacijų ne tik dvasiškiai bet ir komunistai. O gal p. Karpius kalba apie tas "vienybiečių" grupeles kurios Brooklyne VIENYBĖS šėrininkų interesus gina.

Žodžiu, kas yra "vienybiečiai" neaiškus klausimas ir jis neaiškus dėl to kad šiame dalyke kaltas yra pats p. Karpius.

(Karpiaus paaiškinimas: Be reikalo p. Sagys, šio straipsnio autorius, užima tiek vietos privedžiojimui būk nesupratęs to mano rašinio. Gaila kad p. Sagys ėmėsi atsakyti už kitus, kuomet reikalas buvo patiems mano straipsnyje paliestiems asmenims už save kalbėti. Atsakau į šį p. Sagio rašinį tik pagerbdamas jį kaip seną Brooklyno lietuvių darbuotoją. Kalbant apie "priimtinus į VIENYBĖS korporaciją" šėrininkus, jei p. Sagys nori apie juos kalbėti, turim pripažinti kad korporacija gali apsiriboti sau ką priimti į savo narius, ką ne. Į kitas korporacijas nesiskverbia tokie, kurie jų vadams nepritaria. Man gi yra žinoma kad į VIENYBĖS korporaciją tuli jums žinomi asmenys nori būtinai įsiskverbti, ar tikslu ją vadovauti, ar ardyti iš vidaus, kas nepageidaujama jokiame biznyje; to negalėdami padaryti, tie asmenys kovoja prieš VIENYBĖS leidėjus visu įtužimu. Pats esu laikraščio redaktorius ir žinau kaip yra sunku laikraščiui dirbti, jeigu prie jo susispietę tokių, kurie nupirkę už kelis dolerius akciją, nori ir redaktorių kontroliuoti, ir pats laikraštį redaguoti, ir visą laikraščio biznį tvarkyti, nors nieko apie tai nenusimano).

Jei p. Karpius būtų buvęs bešališkas, kaip žurnalistui ir redaktoriui tinka, jis būtų pamatęs dėl ko tos grupelės yra ištikimos VIENYBĖS šėrininkams. O jis to nepadarė. Dėl to ir keista, kad jis būdamas redaktorium nedaro tai ką pats sako, tai yra nerašo apie žadėtus rimtus dalykus, bet pasileido į tokias kalbas kurių negalima pavadinti rimtomis. Rašo, kaip jis sako, apie rimtus dalykus ir liečia VIENYBĘ, tat ir neaišku ko gi tyli ir neparašo apie tai pati VIENYBĖ? Nenorėčiau manyti kad VIENYBEI būtų reikalinga tokie advokatai kaip p. Karpius. Mes vieni patys mokame sugyventi su tais "vienybiečiais", ir jei reikia kokias saskaitas suvesti tai galime tą atlikti ir be tarpininkų.

(Karpiaus pastaba: Apsilankęs į savo seną koloniją, kur kitados ėjo didelis veikimas, o dabar kokia tai bergždžia tąsynė tarp mano draugų, kuri matyt prie nieko nei vieną, nei antrą pusę neprives, patiekė man priežastį pasireikšti dėl to. Dabar, kada reikia žiūrėti mūsų lietuvių likimo išeivijoje, Brooklyne grupelė pasivadinusių save geresniais tautininkais už kitus, užsiima ardymu darbo kitų, kurie ramiai dirba, jiems kelyje nesimaišydami. Manau, šioje laisvoje šalyje galima laisvai išsireikšti, ir tikiu p. Sagys nesisavina sau teisės uždrausti man raštu išsireikšti tai ką aš mačiau ir patyriau atsilankęs į jūsų tarpą Brooklyne. Mano pareikštos mintys nėra jokis "advokatavimas" VIENYBEI ar jos dabartiniams leidėjams).

Rašyti, kaip ir kiekvieną darbą daryti, prieš pradedant geriau pirma pastudijuoti ir tik po to mandyti iš to ką nors daryti. Tuo tarpu p. Karpius pratęs tai daryti iš karto. Taip jam atsitiko ne vieną kartą, taip jam atsitiko ir su Tysliava. Ponas Karpius, nepažinęs Tysliavos, bet jo pasiūlymą nedėti į Dirvą tautiškai nusitelkusių žmonių raštų priėmė ir jį pildė. Užuot mąstęs apie padarytas klaidas, p. Karpius daro naujus žygius. Jis sumanė sušaukti tautininkų konferenciją. **Juk Amerikos Lietuvių Sąjunga** nedavė p. Karpiui jokių įgaliojimų jų vardu ką nors daryti. Tačiau p. Karpius, kaip paprastai, padaro savavališkai, o paskiau dejuoja kad kaž su juo nesiskaito ir jo norą. Inteligentas žmogus žino organizatyvį darbą ir skaitosi su juo. Su organizacija kaip kolektyvu reikia skaitytis ir asmeniškų užsispyrimų nepaisyti, nes jie blogas pasekmes neša.

(Karpiaus pastaba: Keista iš kur p. Sagys gavo mintį būk Dirvai galėję padiktuoti Tysliava ar kas kitas netalpinti kieno nors raštų. Gaila, kad tokie rašytojai neturi gana supratimo, kad ne visi žmonės gali būtirašytojais ir kad ne visokie raštai galima į laikraštį talpinti, neišstačius laikraščio į pavojingą padėtį. Tokie rašytojai visada reikalauja redakcijos "talpinti netaisant ir netrumpinant" jų raštų. Jie išdrebia ką ant seilės turi, ir nori net atimti redaktoriaus teises prie savo laikraščio redagavimo.

(Kaslink Tautinės Konferencijos ir jūsų vadinamos "Amerikos Lietuvių Sąjungos", atsiprašau, nenoriu pasakyti kad apie ją visai niekas iki šiol negirdėjo... Kas tokio prieš kelis metus buvo bandoma sudaryti Chicagoje, ir kaip tas titulas atsirado Brooklyne, neaiškiu. Bet jeigu ir būtų tokia "Amerikos Lietuvių Sąjunga", ir jeigu ji turėtų kokią nors reikšmę, tai visgi visiems tautinių minčių Amerikos lietuviams nei ta sąjunga nei niekas kitas negalėtų uždrausti šauktitautinių minčių žmonių ir organizacijų atstovų konferenciją. Jeigu ir būčiau jūsų sąjungos narių, tai ji visgi nebūtų galėjus turėti nei teisės, nei priežasties uždrausti man organizuoti Amerikos Lietuvių Tautinę Konferenciją, kurios tikslai yra platesni, negu jūsų "išdidžios" sąjungos. Neaišku kokius Amerikos lietuvius jūs ketinate savo sąjunga atstovauti, jeigu nematot reikalo dirbti su Tautine Taryba visuotinais tautiniais mūsų išeivijos reikalais? Tik nerimtas užsispyrėlis gali sakyti, kad tik jis viską atstovauja ir to ką jis mano ar žada dirbti turi užtekti, o kas to nepaklauso, turi būti smerkiamas. Atsiprašau, jeigu aš ar kas kitas būtume šaukę "Amerikos Lietuvių Sąjungos" konferenciją ar seimą, jūs galėtumėet turėti pretenzijų į tą konferenciją, bet kaip dabar buvo, mano ir kitų rimtų lietuvių supratimu, ir jūs, Amerikos Lietuvių Sąjunga, turėjot teisę ir privalėjot Tautinėje Konferencijoje pilnateisiai dalyvauti. Jeigu jūsų tikslai yra kitokie, nesisavinkit sau teisės **mūsų** darbus ir tikslus cenzūruoti ir reikalauti kad **visi** taikytūsi prie jūsų ir prašytų jūsų įgaliojimų **savo** darbams varyti.

(Neužtenka dar to, kiek teko patirti, jūs tūli esat net lindę į Lietuvos įstaigas Amerikoje statydami savo reikalavimas, kad jus pripažintų **visų tautininkų atstovais Amerikoje** o kitus tautininkus ignoruotų. Ar reikia keistesnio pasielgimo iš jūsų pusės?)

(Daugiau bus)

BENDRAFRONTIŠKI PECKELIAI

Geriausia kalba, kai kalbama širdimi. Širdis negali būti pikta, kuomet galvoja apie artimą, apie savo brolius. Jei pasaulio didieji diplomatai kalbėtų širdimis, jei galvotų apie teisybę ir teisingumą, tai nebūtų didžiojo šališkumo ir skriaudų.

Ir mūsų lietuviškieji vyrai čia, Amerikoj, daugumoj gėdinasi savo širdies, kalba sveikesniais ir netaip sveikais protais, kalba bizniškomis galvomis. Tebus leista prabilti mano moteriškai širdžiai ir į moteris ir į vyrus, ir į tuos, kurie širdimi gyvena ir širdies ilgisi, bet širdies neranda, ir į tuos, kurie lietuviškas širdis visokiausiais degutais juodina ir purvina.

Kai senais laikais bėgome iš "seno krajaus", kur gyvenome priespaudoje, kur neturėjome nei spausdinto žodžio, nei lietuviškos mokyklos, nei jokios ekonominės įstaigos, tūnojome šiaudinėse suskurdusiose pasto gėse, deginome balanomis, smilkome dūmuose, — atbėgę Amerikon džiaugėmės, kad esame laisvoje šalyje Amerikoje, čia galime įsigyventi ir laisvai atsikvėpti, kartu rūpinomės ir likusiais "senajame krajuje", visa širdimi norėjome jiems padėti.

Ir mielas, ir brangus buvo tas "senas krajus". Ir rėmėme save skriausdami, savo uždirbtą dolerį pusiau dalydamies. Siuntėme ir broliui, ir motinai, ir seseriai, ir tėvui, ir ruskių mokesčiams ir pabaudoms apmokėti, ir duonelei, ir sudegusioms troboms atstatyti...

Rėmėme Lietuvą. Ir remiama mūsų ji judėjo. Kentėjo skaudžius smūgius, kentėjo Sibiro trėmimus ir žandarų bizūnus, kentėjo Kražių skerdynes, ją kankino korikai ir juodašimčiai... Ir visi tie pakeltieji vargai ir smūgiai plačiu aidu aidėdavo Amerikos lietuviuose, rasdavo gilų atbalsį mūsų lietuviškose širdyse.

Po ilgų kančių, po ilgų vargų ir kovų, prašvinta Lietuvai šviesesnė aušra. Mes, amerikiečiai, sutinkame ją džiaugsmo ašaromis, sutinkame širdims. Sujudame dar labiau, remiame kovojančius ir didžiojo karo išvargintus, badaujančius, remiame ir džiaugiamės laimėjimais, džiaugiamės tekančia laisvės saule... Ir ji užtekėjo. Išgirdome graudų, nedrąsų pranešimą iš nuteriotų Lietuvos laukų, kad Lietuva Nepriklausoma Valstybė... Juk tai mūsų, sava, atgimusi Lietuva, juk tai mūsų apdainuota ir apverkta brangi tėvynė atsikėlė... Nebėra mus engusio svetimo jungo...

Tik.. deja, ne visi džiaugtis mokėjome... Dar gaisrų dūmuose paskendusi Lietuvos žemė, dar nepaėmė žagrės brolis artojas laisviems laukams arti, nes ginklas jo rankoje, dar senieji slibinai iš visų pusių terioja mūsų žemę, o jau tuo laiku atsirado šlykščių peckelių, kurie pradėjo šaukti nei cento Lietuvai, nei cento kulokams, nei cento buržujams.

Atrodo toki žmonės, viso ko purvintojai, ir "buržujus" ir "kulokus" mūsų suvargusioj ir atgimusioj tėvynėj ir visi, išskyrus juos, Lietuvą į bloga vedė.

Ir šiandien vietoje džiaugtis atgimusia Lietuva, vietoje džiaugtis jos vardu pasaulio knygosna ir žemėlapiuose įrašytu, tie patys visko purvintojai, pasivadinę bendrafrontininkais, veidmainiškais veidais peckoja Lietuvą ir ją degutu ir šlykščiais žodžiais tepa, skelbia didžiausias nesąmones, skelbia melą, šlykštybes, ribų neturinčius kvailumus...

Juo kas Lietuvos veidan verčia daugiau purvo, juo šlykščiau kalba prieš Lietuvą atstovaujančius žmones, tuo tas "garbingesnis" bendrafrontininkų eilėse. Lietuvos valdžia. Lietuvos prezidentas, jų terminais tariant, tai tik skerdikai, kurie išnaudoja žmones, piauna juos (ir kaip dar taip, ilgai neišpiauna).

Lietuvos ūkininkas esą badu mirštąs derlinguose Lietuvos laukuose, nei duonos nei pinigo neturįs, nes... jo bekonai, sviestas ir kiti geriausi produktai ir Ameriką pasiekia, ir amerikono burnai patinka... O seniau ar galėjo Lietuva tuo pasirodyti, ar galėjo susmukdytas lietuvis pagaminti gerą produktą, — ar gali jis šiandien skursti ir badauti labiau, negu seniau, jei mes, amerikiečiai, jo švariu produktu gardžiuojames?..

Ar bendrafrontininkų peckelių mums siūloma Rusija ar kita didesnė šalis, kad mus "globotų", davė Lietuvai tūkstančius mokyklų visuose kaimuose, ar pristeigė mums universitetų ir kitų aukštų mokyklų, ar pastatė tūkstančius pieninių, ar davė ūkininkams agronomus, kurie mokytų juos geriau ūkį pakeiti ir ar galima šiandien lyginti Lietuvos ūkį su tuo, kas buvo Lietuvai vergaujant?

Ar svetimas caras, ar kaizeris vedė šimtus mylių geležinkelius, naujus plentus ir kitokius Lietuvos reikalams pritaikytus? Ar rūpintųsi dabartinis, kad ir raudonas, svetimas diktatorius lietuvių kultūra ir ekonomika, kaip rūpinasi Lietuvos šviesuoliai, jos krašto sūnūs, valdovai?

Bendrafrontininkai tepliodami Lietuvą dedasi jos užtarėjais, Lietuvos žmonių gynėjais nuo išnaudotojų... Atrodo, kad Lietuvos masė, jos žmonės, būtų kokia avių banda, kuriuos reikėtų stumdyti ir valdyti. Jei Lietuvos žmonės mokėjo išsikovoti laisvę, tai moka ir sau tinkamą valdžią pasirinkti.

Kalba bendrafrontininkai apie "demokratijos" atstatymą, o mislija apie rusų imperialistų gražinimą Lietuvai. Nesvarbu koks tas imperializmas, dvigalvio erelio ar kūjo bei piautuvo, vis tiek jis svetimas ir imperializmas.

Renka jie čia aukas "demokratijai atstatyti Lietuvoje", o kas tuos pinigus ten mato? Jei iš vargšų lietuvių darbininkų aukų nesusirinktų, tai seniai jų lizdai būtų ištuštėję... Kalba apie kitus, kurie pagelbos nereikalingi ir neprašo, o mano apie save ir remia save.

Jie, bendrafrontiški peckeliai, sakosi rūpinasi Lietuvos ateitimi, Lietuvos reikalais. Gerai. O juk ir Amerikos lietuviai yra lietuvių tautos dalis, kuri yra atskilusi ir apsigyvenusi čia. Jei rūpi visas kūnas, tai turėtų rūpėti ir jos dalis. O ar jie "besirūpindami lietuvių tauta Lietuvoje", bent kiek pagalvojo apie tai, kas darosi čia pat, Amerikoje? Paimkime visus žymiuosius bendrafrontininkus ir pažiūrėkime į jų lietuviškas šeimas. Skaudu! Kurie turi tvarkingesnes šeimynas, jų žmonos ir vaikai dirba visiškai priešlietuviškame fronte.

Tai kas gi rūpinasi Lietuvos ateitimi? Tik ne jie. Patys būdami didžiausi ligoniai jie negali kitų gydyti. Jiems rūpi tik savas biznis, jie tarnauja svetimam, bolševikiškai rusiškam, imperializmui.

Gerieji jautriaširdžiai lietuviai, kalbėkimės vienas su kitu širdimis, vykim šalin nuo savęs tuos, kurie eina pas mus su svetimo biznio susuktomis galvomis. Pažinkime pagaliau mūsų tėvynės priešus, mūsų mulkintojus, išnaudotojus!

P. L. Biržietė

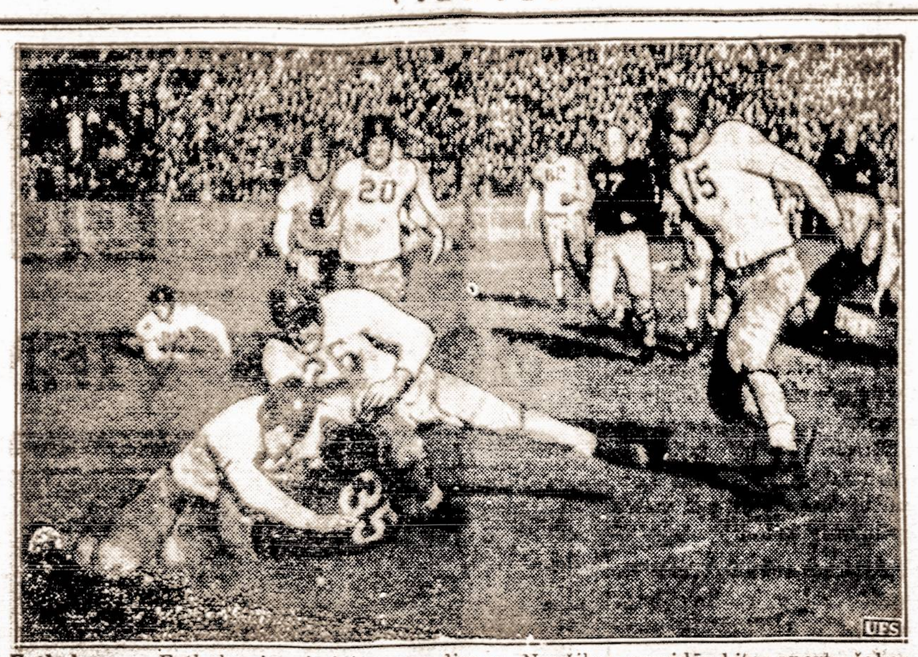

Futbolas. — Futbolas jau baigia savo dienas. Neužilgo prasidės kitos sporto šakos. Paveiksle matome Pittsburgho komandą lošiant su Carnegie. Rungtynes laimėjo Carnegie, santykiu 20:

RENGIA A. VASILIAUSKUI KONCERTĄ

BALTIMORE, Md. — Dainos Draugija ir Lietuvių Salės Bendrovė čia bendrai rengia koncertą sekmadienį, lapkričio 20, 7 val. vakare, Lietuvių salėje, 851 Hollins Street. Programą pildys svečias artistas, iš Brooklyno, A. Vasiliauskas ir Dainos choras. Po programo bus smagūs šokiai. Pelnas skiriamas Salės Bendrovės naudai.

A. Vasiliauskas dar pirmą kartą dainuos Baltimorėje. Jis turi labai skambų ir galingą tenoro balsą. Dainos choras dainuos naujausių dainų, dainuotų Lietuvoje šią vasarą minint Lietuvos 20 metų Nepriklausomybės sukaktį. Keletas tų dainų bus sudainuota šiame koncerte. Be to. Leonora Stankevičienė, Elena Levanavičienė, Marijona Jurkšaitė ir Ona Lukaševičienė, kurios savo dainomis pasižymėjo per Lietuvių Moterų Piliečių Klubo 15 metų sukaktuvių iškilmes, žada šiame koncerte padainuoti specialiai parinktų dainų. Šokiams gros geras orkestras. Taigi Dainos Draugijos ir Salės Bendrovės vardu, visi broliai ir sesers yra kviečiami dalyvauti šiame dideliame parengime ir kartu paremti Salės Bendrovę.

Salės Šėrininkas

SIDABRINIŲ VEDYBŲ BANKIETAS

EASTON, Pa. — VIENYBĖS skaitytojai, pp. Aleksandras ir Matilda Bigai buvo priežastimi Eastono lietuvių iš visų trijų "gubernijų" sueigai. Ponai Bigai Eastone yra vedę 25 metai atgal ir visą laiką pavyzdingai gyvenę, nepasijuto kaip ketvirtadalis šimtmečio nuplaukė užmirštin.

Bet jų geri draugai to nepamiršo. Lapkričio 6 d. surengė jiems siurprizo bankietą jų nuosavuose namuose, 1147 Wood Avenue. Ponų Bigų 25 metų sidabrinių sukaktuvių bankiete pirmininkavo p. Vincas J. Stankus, kaipo toastmasteris, pakviesdamas svečius ir draugus su pasveikinti "jaunavedžių". Kalbėjo Krikščiūnaičiai, dr. J. Urbanas, Stasys Rimkūnas, Barbora Michlerienė iš Amityville, L. I., N. Y., Vincas Lušis, Povilas Klova, Straukienė, Katiniai, Petras Klova, Kulaičiai, kurie nemenkai prisidėjo prie surengimo šio pokylio, taip pat Žansičiai, Vladas Unika, Juozas Drilingas ir pagaliau garbės svečiai, patys "jaunavedžiai".

Svečių buvo iš Bethleham ir visų apylinkių. Po bankietui ir kalbų buvo šokiai, Bigų vienturtėlis sūnus Aleksandras, vai šino savo mokslo draugus. Turbūt pirmas tokis linksmas nuotikis Eastone, kaip Bigų sidabrinis jubiliejus. Visi linkėjo ko ilgiausių metų ir laimės. To pat ir aš linkiu

A. B. S.

SENIAI LAUKIAMAS PARENGIMAS

SO. BOSTON, Mass. — Sekmadienį lapkričio 20 d., Lietuvių Salėje, So. Bostone įvyks pirmas šio sezono parengimas, kurio lietuviai meno mėgėjai jau seniai laukia. Tai bus Gabijos choro rengiamas koncertas ir kartu bus suvaidinta komedija "Teta iš Amerikos".

Šiame parengime jaunoji karta, kuri susispietus į Gabijos chorą, vadovaujant S. Paurai atliks dar vienus kvotimus. Šiame vakare atsilankiusioji publika būsite teisėjais jaunimo darbų, gabumų talentų ir pastangų. Šiame vakare taipgi ir publika įrodys savo nuoširdumą, arba nepaisymą mūsų jaunosios kartos pastangų ir darbų.

Bet aš neabejoju, kad visiems geros valios lietuviams svarbu, kad mūsų jaunoji karta būtų gerais lietuviais ir dirbtų kilnius lietuviškus darbus. Todėl manau nenusivilsime pasitikėdami, kad visi vietos ir apylinkės meną mylintieji lietuviai susirinks pasidžiaugti ir pasigėrėti gražiu Gabijos veikimu ir užtikrinu visus, kad turėsite progos smagiai laiką praleisti ir pasilinksminti. Tad nepamirškite Gabijos parengimo lapkričio 20 dieną, 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, So. Bostone.

J. Keslerienė — koresp.

RADIJO VALANDOS PARENGIMAS

PHILADELPHIA, Pa. — Lapkričio 19 d., 8 val. vakare, Šv. Jurgio parapijos svetainėje, Salmon ir Venango gatvių, įvyks didelis balius ir šokiai Lietuvių Radijo Valandos naudai, kuriai jau virš metai laiko sekmingai vadovauja vargonininkas Antanas Džikas. Užkviesti yra visi lietuvių Phila chorai. Tai bus labai daug gražaus jaunimo. Ir senieji neatsiliks. Kiek žinoma, senoji mūsų karta yra stambiausi klausytojai lietuvių kalboje radijo programų. Todėl ir paramos tokiam parengimui tikimasi daugiau iš daugumos klausytojų. Gros gera orkestra. Bus įvairių užkandžių ir gėrimų. Parodykime savo prielankumą lietuvių kalboje radijo programai savo atsilankymu. Paremkime lietuvių kultūriniam tikslui surengtą vakarą.

W.T.E.L. klausytojas

LIETUVIAI ĮSIGYVENDINA

Pastarais keliais metais, šiaurinėje Philadelphijos kolonijoje lietuviai pradėjo pastoviau apsigyventi, tai yra: namus įsigyti ir įvairius biznius įsirengti. Ypač atkreipta dėmesį North 12-ta gatvė, tarpe Spring Garden ir Wallace gatvių, kur yra įsidrutinę įvairiuose bizniuose šie lietuviai: Jonas Lukas, P. Masiokas, Pr. Pukas, J. Povilaitis, A. Lukas, K. Dudonis, V. Tolunas, R. Samulis ir kiti, čia namai erdvūs ir nebrangūs.

Prie 12-tos ir Green gatvių neseniai pirko ir baigia įrengti įstaigą p. Kristopas Žemaitis, plaukų dabintojas. Taipgi antroje pusėje gatvės ant kampo, naujus namus stato p. J. Degutis. Prie progos pranešu lietuvių žiniai, kad toje pat sekcijoje, parsiduoda visai nebrangiai buvusi vieša miesto akmeninė mokykla. Geras pirkinys, pasiteiraukite.

Naujakurys

Linksmos ir liūdnos naujienos

BALTIMORE, Md.—Nors ir skaitosi jau ruduo, tačiau orui šiltam ir į pavasarį panašiam esant, ponas garnys dar vis neapleidžia Baltimorės. Ne tik kad neapleidžia mūsų miesto, bet įsidrąsinęs aplanko kaip kieno namus ir palieka dovanų. Neseniai tas ilgakojis svetys atlankė adv. T. Grajausko namus ir paliko dovaną—gražų ir diktą sūnų.

Šiomis dienomis vėl užklydo ponų Bekerskių namus ir atnešė taip pat gražų ir diktą sūnų. Kadangi ponia Bekerskienė yra Dainos draugijos choro mokytoja, tai džiaugiasi susilaukus vieną narį daugiau į chorą ir sako, bus geras dainininkas, nes turi gerą balsą ir netingi lavinti.

Sunkiai apsirgo ponia Krikščiūnienė, Vinco Krikščiūno žmona, kuriai lapkr. 7 d. moterų ligoninėj skubiai padaryta vidurių operacija. Nors operacija laimingai pavyko, tačiaus ligonė dar jaučiasi silpna ir su lankytojais lapkr. 10 d. dar negalėjo kalbėti. Kaimynai ir artimesni draugai reiškia ponui Krikščiūnui užuojautą, o poniai Krikščiūnienei linki kuo greičiausiai pasveikti. Krikščiūnai yra seni VIENYBĖS skaitytojai ir rėmėjai.

Marylando demokratai po keturių metų vėl atgavo gubernatoriaus sostą, nugalėdami republikonus. Dabar republikonai liūdi, nes daug iš jų neteks gerų darbų, o demokratai džiaugiasi laimėjimu ir ne vienas tikisi gauti kokį nors politišką darbelį.

P. P. Jaras.

SCRANTONO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ LAIMĖJIMAI

SCRANTON, Pa.—Lietuvių Politikos Klubo demokratų partijai linkę vadai bendrai su airiais išrinko į valstybės legislatūrą airį, nors gubernatoriaus rinkimus pralaimėjo. Savo tokiu laimėjimu didžiuojasi, kas gana keistai atrodo.

Lietuviai jau yra patyrę, kad du metai atgal airiai vieną ranką ištiesę viliojo lietuvius, statydami kandidatu lietuvį A. Janušaitį, o su kita ranka peilį galando. Kai tik įtraukė lietuvius į savo politikos žabangas, tada lietuvį išmetė iš kandidatūros ir pastatė saviškį airį ir dabar su lietuvių pagelba jį išrinko. Ne už tai airiai atmetė p. Janušaičio kandidatūrą, kad jis darbo tinkamai neatliko (jis pasižymėjo geriau už kitus), bet *už tai, kad jis lietuvis.* Tokis begėdiškas airių pasielgimas su lietuviais turėtų būti kiekvienam lietuviui atmintinas.

Lietuvių Politikos Klubo vadams didžiuotis Kenehan laimėjimu yra stačiai kvailystė. Tai galima pavadinti lietuvių pardavimu. Kur dingo mūsų lietuviška savygarba? Kur dingo mūsų protas ir mūsų drąsa?

L.P.K. Narys.

"NAMO KALĖDOMS"

Daugelis žmonių jau ilgas laikas mąsto apie Kalėdas. Daugelio žmonių mintyse Kalėdos yra iškilmingiausia visų metų šventė, kurios proga susidaro puikiausias momentas aplankyti savo senąją tėvynę ir šventes praleisti su savo draugais ir giminėmis. Gruodžio mėnesio ekskursijos HAPAG ir LLOYD laivais visuomet buvo populiarės, todėl ir šiemet rengiama dvi prieškalėdinės ekskursijos.

Pirmoji ekskursija paskirta išplaukti garlaiviu HAMBURG gruodžio 7 d., kuriai vadovaus Mr. Arthur Dobozy, mūsų New Yorko raštinės tarnautojas. Ekskursantai pasieks Lamanšo uostus gruodžio 14 d., o Hamburgą pasieks gruodžio 15 d. ir tokiu būdu savo kelionės galą pasieks savaite pirm Kalėdų, taigi tuo laiku, kuomet kiekvienas nušvitęs besiartinančios šventės džiaugsmu. Antroji ekskursija išplauks garlaiviu BREMEN gruodžio 14 d., kuriai vadovaus Mr. Eugene Teplanszky, taipgi mūsų New Yorko raštinės tarnautojas. Pasažieriai pasieks Cherbourgą ir Southamptoną gruodžio 19 d., o Hamburgą 20 d., taip pat užtikrinant pasiekimą kelionės galo pačiu laiku prieš Kalėdas, nežiūrint į kurią Europos dalį keliautumėt. Abudu ekskursijų vadai gali susikalbėti kuone visomis Vidurio ir Rytų Europos kalbomis.

Daugelis nemyli pavieniui keliauti.

Kaip ir visų mūsų ekskursijų, taip ir šių svarbiausiu tikslu yra paliuosuoti ekskursijų dalyvius nuo rūpinimosi visokiais kelionės detalais, kad keleiviai galėtų pamiršti visokius rūpesčius ir malonioj draugijoj galėtų keliauti linksmai, pasitikėdami, kad jų reikalus atliks prityrę ekskursijų vadai. Paprastai yra žinoma kelionių srityje, kad daugelis žmonių nenori keliauti pavieniui; jie nori draugauti su kitais keleiviais, kurie keliauja maždaug tą patį tolį, ir ekskursijos yra tinkamiausiu atsakymu tokiam pageidavimui.

Kiekviena atskira VIENYBĖS šeimos kolonija turėtų surengti nors vieną pramogą į metus VIENYBĖS naudai.

KRONIŠKOS LIGOS

Vyrai ir moterys su didžiausiu pasisekimu yra gydomi moderniais metodais. Jei jūs sergate liga, kurios nesuprantat, užeikite pasitarti ir aš jums išaiškinsiu.

Moterys ir vyrai sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškų nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir ilei namosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės

X-Spinduliai, Kraujo ir šlapumo ištyrimas prieinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI

Dr. L. ZINS

110 East 16th Street, New York, N. Y.

tarp 4th Ave ir Irving Pl.

(Įsteigta prieš 25 metus)

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis

PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiurėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NIEKA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka.

BŪK rūpestingu!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą— rytdieną!

APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo $100 iki $5,000.

LIGOJE pašelpą galima gauti nuo $6 iki $12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų

SUSIVIENIJIMO turtas — virš $2,000,000.

giminių ir pažįstamų.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina $5. SLA nariams — $2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.

VIENYBĖ

LANKĖSI VIENYBĖS REDAKCIJOJE

Lapkričio mėn. 14. d. VIENYBĖS įstaigą aplankė p. Pranas Ginkus, geras vienybietis ir ilgametis VIENYBĖS dienraščio skaitytojas iš Baltimore, Md.

P. Pr. Ginkus specialiai atvyko ir dalyvavo VIENYBĖS dienraščio didžiuliame bankiete, kuris įvyko pereitą sekmadienį. Pr. Ginkus yra brolis Juozo Ginkaus, gerai vietos lietuvių žinomo biznierio ir veikėjo.

DĖKOJAME JUMS — BROOKLYNO LIETUVIAI!

Pirmą kartą mums teko lankytis mūsų užjūrio brolių naujojoj tėvynėje—Amerikoje. Atvažiavę Amerikon mes nesitikėjome tokiu trumpu laiku užmegsti draugiškus ryšius su jumis—Brooklyno lietuviai.

Gyvendami Italijoje ar plaukiodami mėlynaisiais vandenynais, mes žinome kas yra Tėvynės ilgėsys, kurio čia, Amerikos Lietuvoje, nuoširdžiai mus priimdami jūs nedavėte progos tai pajusti.

Dėkojame ponams Jakščiams, kurie pakvietė mus savo šaunion puoton, duodami progos plačiau susipažinti su Amerikos lietuviais. Dėkojame ponui Pusnikui, kuris keletą kartų nuoširdžiai mus priėmė.

Išplaukę į plačiąją jūrą mes ne kartą prisiminsime Jus:

Tad, iki pasimatymo kitais metais!...

Vytautas Svetikas,
Vladas Šurkus.

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

LANKĖSI NEWBRITANIEČIAI

Lapkričio 12 d. Brooklyne lankėsi newbritaniečiai: A. Žemaitis, V. Visockis, L. Petraitis, Pr. Zinka ir J. Yvanauskas. Kartu dalyvavo ir Dariaus-Girėno Posto iškilmėse įvykusiose lapkr. 12 d., Susivienijimo salėje.

Kitą dieną, aplankę savo gimines ir pažįstamuosius išvyko namo.

J. J.

GRĮŽTA LAK. P. ŠALTENIS

Šio trečiadienio naktį ar ketvirtadienio rytą grįšta iš Lietuvos lak. P. Šaltenis. Pagaliau, turime progos iš jo asmeniškai išgirsti Amerikos lietuvių įteiktos dovanos-lėktuvo Lietuvos šauliams įvertinimą ir jo įgytus ir pergyventus įspūdžius Lietuvoje.

Lak. P. Šalteniui sutiktuvių vaišes rengia Dariaus-Girėno Aero Klubas ir Amerikos Liet. Taut. Jaunimo S-gos Centras. Vaišės įvyks lapkričio mėn. 26 d. Susivienijimo salėje, Brooklyne. Tikietai į vakarienę jau platinami. Įžanga tik 1 dol. Tikietus prašomi įsigyti iš anksto.

Rep.

D.-G. LITUANICOS KLUBO SUSIRINKIMAS

Dariaus-Girėno Lituanikos Klubo narių susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, lapkričio 17 d. 8 val. vak. Tautininkų Klubo salėje, 35 Stagg Str., Brooklyne.

Susirinkimas šaukiamas aptarti svarbiems Klubo reikalams ir platesnio darbo pasireiškimu. Visų narių dalyvavimas būtinas. Kviečiame atsilankyti ir prijaučiančius.

Valdyba.

RAUDONASIS KRYŽIUS PRADĖJO VAJŲ

Amerikos Raudonasis Kryžius savo 22-jį metinį narių vajų pradėjo karo Paliaubų dienoje. Vajus tęsis iki Padėkonės dienos. Karo Paliaubų dienoje Raudonasis Kryžius savo šūkiais išsireiškė: "Paliaubų dienoje prisimenama karo veteranai, bet mes juos ir visus kitus prisimename kiekvieną dieną."

MIRĖ

Lapkričio mėn. 14 d. mirė Anna Matiejūnienė, 65 metų amžiaus. Vėlionė gyveno 215 Bedford Ave., Brooklyne.

Laidotuvės įvyks lapkričio 16 d. iš Apreiškimo bažnyčios į šv. Jono kapines. Laidojimo reikalais rūpinasi ir kūnas pašarvotas randasi pas graborių Garšvą.

SIURPRYZO VAKARIENĖ

Lapkričio mėn. 7 d. vakare Gabrieliui ir Onai Bakšiams jų namuose buvo surengta jiems surpryzo party jų 2-jų metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga.

Vakarienę surengė Sofija Šinkūnaitė, Anna Petronis ir Stella Januškaitė. Vakarienėje dalyvavo gražus būrelis jubiliatų artimųjų draugų, giminių ir pažįstamųjų.. Svečių buvo net iš Detroit, Mich., tai ponai Grybauskai. Raudonaičiai, Balkūnai ir daugelis kitų iš vietos ir aplinkinių kolonijų.

Vakarienės metu pasakyta eilė gražių kalbų ir linkėjimų. Svetingoje ir nuoširdžioje nuotaikoje praleista vakaras.

Ponai Bakšiai gyvena 194 Humboldt Str., Brooklyne.

RENGIAMAS MEMORIALAS

Dariaus-Girėno 1-sis postas pavedė adv. K. Jurgėlai pagaminti išsamų memorialą gubernatoriui H. Lehman'ui gen. Tado Kosciuškos tautybės klausimu. Š. m. proklemacijoje gubernatorius ir Kosciušką ir Pulaskį vadino "lenkais." Postas nenorėjo šiuo klausimu rašyti politinių kampanijų laiku ir nutarė laukti vėliau. Šiuo metu adv. Jurgėlos vadovaujama komisija surinko pakankamai literatūros savo argumentacijai paremti.

NAUJŲ AUTOMOBILIŲ PARODA

General Motors kompanija atidarė Waldorf-Astoria viešbuty 1939 metų naujų modelių automobilių parodą. Parodos salė labai gražiai papuošta net užsienių augalais. Čia galima pamatyti puikius naujausius įvairių automobilių modelius ir jų techniką. Išstatyta 41 naujas modelis. Antrame salės aukšte išstatyta naujausi įrengimai virti, kepti ir šaldytuvų modeliai.

Į parodą įeiti mokesčio nėra.

ATITAISOMA KLAIDA

NEWARK, N. J. NJL Radio metinės vakarienės programos aprašyme VIENYBĖJE šių metų lapkričio 9 d. yra padaryta korektos klaida. Pasakyta: sudainavo solo A. Vasiliauskas, o turėjo būti A. Višmiauskas iš Bayonne, N. J.

T.

PRADĖTA BYLA

1936 m. gruodžio 9 d. Roebling ir So. 4 gatvių kampe sunkvežimis užmušė lietuvį Antaną Adomaitį. Po ilgų pastangų pavyko surasti nelaimės liūdininkus ir adv. Jurgėla, administratoriaus Jurgio Adamaičio vardu, lapkr. 7 d. užvedė bylą prieš kaltininkus.

NAUJŲ METŲ SUTIKTUVIŲ BALIUS
RENGIA
MOTERŲ VIENYBĖ
KNAPP MANSION SALĖJE
554 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
ŠEŠTADIENĮ,
Gruodžio-Dec. 31
Visas pelnas skiriamas labdarybei
Įžanga $3.50 Pradžia 8 v. v.

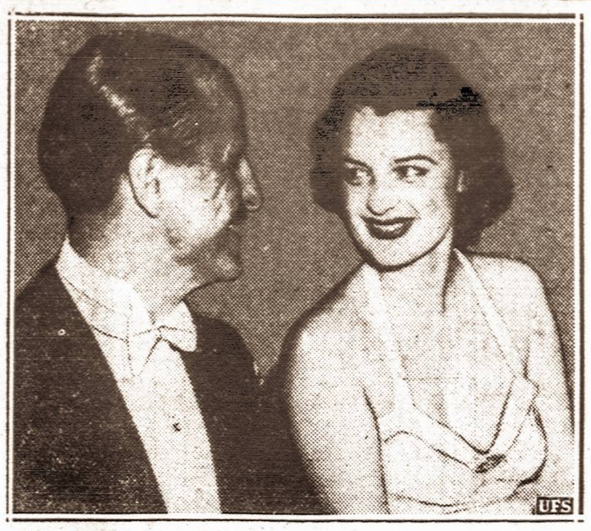

Pietų dalyviai. — Vaizdely matome Mrs. Lewis Tullis iš Toledo Ohio ir rusų princą Obolensky, kurie kartu susitiko iškilminguose pietuose Waldorf-Astoria viešbuty.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA
TIKRA LIETUVIŠKA
APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVĮ
LAIMĖ
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4-TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta
LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA
Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus
Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos balbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės Linksniavimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba
KAINA NUPIGINTA. TIK $1.00 (DOL.)
Tuojau reikalaukite VIENYBĖS administracijoje
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez.
A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

TEISIAMAS ROB. IRWIN

Prieš keletą dienų prasidėjo įdomi ir svarbi Gedeonų šeimos žudiko Roberto Irwin byla. Byla gana komplikuota. Irwin anksčiau vaidino pamišėlio rolę. Jo sveikata ir protas buvo tiriamas. Rasta, kad jis sveikas.

Teismo metu kaltinamasis jaučiasi visai šaltai ir į klausimus ramiai ir palengva atsakinėja. Klausinėja ir tardo teisėjas Wallace. Nužudyme Irwin prisipažįsta. Savo kaltumą jis pagrindžia.

Manoma, kad Irwin bus nubaustas kalėjimu iki gyvos galvos. Ištikrųjų, būtų keista, kad jis išvengtų elektros kėdės.

UŽSIMUŠĖ 3 VAIKINAI

Trys jauni New Yorko miesto kolegijos studentai važiuodami iš šokių užvakar anksti rytą apie 2:30 val. tiesiai visu smarkumu smogė į medį ir vietoje visi užmušti. Nelaimė įvyko netoli Pleasantville, N. Y.

Du broliai Allen ir Joseph Vineriai iš Pleasantville sūnūs US armijos karininko. Pirmasis mokėsi biznio Pratt Institute ir antrasis mokėsi žurnalistikos New Yorko universitete. Jųjų draugas William Rich kilęs iš Easthampton, Conn. studijavo universitete teisę. Nelaimės metu automobilį valdė Allen.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

GĖLIŲ PARODA

Pereitą savaitę buvo surengta gėlių paroda, New Yorko gamtos muziejuje. Kas gi gėlių nemėgsta? Paskutinėje parodos dienoje ir jūsų korespondentui teko atlankyti muziejų. Paroda didumoje buvo "chrysanthemums" erškėtrožės, krištolų. Gal niekur kitur nebūtų galima pamatyti tokio didumo žiedų, kai kurie buvo visa kryžiava pėda didumo. Rodos, kad iš visos valstijos surinktos gėlės, tokia grožė, kaip kokiame žemiškame rojuje. Paroda užsidarė šį pirmadienį lapkr. 14 d. Kam neteko mayti, reikia apgailestauti.

$5.000 UŽ IŠDAVIMĄ ŽMOGŽUDŽIO

Spalių 31 d. š. m. 480 Sheffield Ave., Brooklyn, N. Y. buvo atrastas nužudytas Thomas J. Hitter, savo darbo vietoje.

Ugniagesių draugija didžiojo New Yorko paskyrė penkis tūkstančius dolerių už suradimą ar nurodymą ir įkalinimą žmogžudžių.

Jei kas gali suteikti kokių nors žinių, lai praneša įpatiškai ar laišku, sekančiu adresu:

Uniformed Firemen's Association, of Greater New York.

A. B. S.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4-7142

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

Estate of A. J. VALANTIEJUS
Manager T. FRED. LESEZRE
54-41 72nd STREET, MASPETH, L. I., N. Y.
Telephone NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS DRĄSUOLIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

25. Jeffas paskubomis šovė į menamąjį "laukinį žmogų", manydamas, kad šis nori pagrobti Mariutę. Laimė tik, kad besiskubindamas jis nepataikė: kulka prazvimbė pro pat Tarzano ausį. Nepataikęs pirmuoju šūviu, Jeffas skubiai užsitaisė šautuvą ir rengėsi šauti antru kartu į laukinį žmogvagį.

Tarzanas nežinojo, ar nematomas priešas šovė į jį, ar į merginą. Patirti nebuvo laiko nei noro. Svarbiausia buvo pasislėpti nuo tų šūvių. Tarzanas pagriebė merginą į glėbį ir vikriai įšoko į medžius. Tik medžių viršūnėse lengva buvo pasislėpti taip, kad iš apačios nieko negalėtų pamatyt.

Jeffas pastyro iš nusistebėjimo, matydamas taip vikrų žmogvagio šuolį. Dabar jis tikrai manė, kad Mariutę pagrobė koks slaptas medžių gyventojas, pusbezdžionis, kuris nusineš merginą į savo lizdą džiunglėse ir laikys ją pavergtą visam amžiui. Koks bus jos gyvenimas su tuo gyvuliu?!

Skaudžios mintys sukėlė Jeffo širdyje didžiausią pavydą: jei Mariutė negali tekti jam, tai ji neturi tekti niekam kitam! Geriau jis jau matytų ją mirusią, negu kokio ten laukinio žmogaus rankose. Greitai jis įsidėjo naują šovinį ir paleido antrą šūvį į šokantį į medžius žmogvagį.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje